

художник и със сизифовския труд, способен да реставрира автентиката на цели епохи. Но също и с факта, че писателското ѝ дело е фундаментално усилие на творец, родолюбец и гражданин за въздигане на устойчиви национални ценности, за укрепване на идентичността, гордостта и държавническата идея у българската общност.

Компетентен и точен анализ на художествения метод и на постигнатото от Мутафова се съдържа в рецензиите на безпогрешния Йордан Бадев. Той обглежда трилогията „Асеновци“ от различни посоки – сочи непредставимия събирателски труд, за който според него е необходим цял човешки живот; сериозното и добросъвестно отношение към историческата истина; критичния поглед към изобразяваните събития; обхвата на техните причини и последици; способността да се подчинява необгледния материал на една определена художествена задача. Според неговите думи *„Г-жа Мутафова е отлична майсторка не само за да запази тази грамада, ами и да я повдигне по един строителен замисъл.“*; отбелязва също умението ѝ да разказва с *„въодушевление и драматически нерв“*, усета за композиция и похватите на роден разказвач. И неговият хладен, аналитичен слог е развълнуван, когато изтъква най-характерното, което съживява и одухотворява романите ѝ: *„Високо даровитата писателка влага в историческата си книга една естествена и жива обич към българския народ – една обич, която се изцежда направо от сърдцето ѝ и която никъде не се изявява в громка и кука фраза. Една истинска синовна обич към бащата-народ.“*¹¹ Използваната тук парадигма „бащата – народ“ разкрива, както преки значения за сродеността на писателката с родния баща-герой, така и конотатен знак за етнокоренния извор на родолюбието в нейното творчество. От всичките ѝ книги, от живота и действията ѝ струи **болезнена любов** към миналата слава и мощ на България, както и остра непримиримост спрямо неправдите и нещастията, причинени на народа ни от несправедливите договори и чуждите коварства. Делото на Фани Попова олицетворява националнообединителния идеал на много поколения. Тя му дава имена, възбужда го в съдби и лица, чертае неговите хоризонти и проправя пътища към целта. Всяко нейно слово, независимо в какъв жанр, е посветено и обвързано с миража за величието и целостта на България. В публицистика, речи, интервюта, статии, в художествена проза или в либрето за опера¹² писателката съзижда образите на национално-романтичната утопия.¹³ Постепенно тя се мултиплицира и хиперболизира до ирационални размери,

¹¹ Бадев, Й. В сърдцето на българската история. В. Зора, бр. 595, 28. IV. 1939 г.

¹² Заедно с Николай Лилиев е съавтор на либрето за историческата опера „Цар Калоян“ по музика на ПанчоВладигеров. По романа „Дъщерята на Калояна“ М. Големинов създава едноименна танцова драма през 1973 г.

¹³ За механизмите на съграждане на националистическия мит за бълг. история вж. „Литература и исторически мит“ от Огн. Георгиева, С., 2002 г. с. 66 – 94